

ROZHODNUTIE KOMISIE

zo 14. novembra 2006

o vyhlásení operácie koncentrácie za zlučiteľnú so spoločným trhom a fungovaním Dohody o EHP

(Prípád COMP/M.4180 – Gaz de France/Suez)

[oznámené pod číslom K(2006) 5419]

(Iba francúzsky text je autentický)

(2007/194/ES)

Dňa 14. novembra 2006 Komisia prijala rozhodnutie vo veci koncentrácie v zmysle nariadenia Rady (ES) č. 139/2004 z 20. januára 2004 o kontrole koncentrácií medzi podnikmi⁽¹⁾, a najmä jeho článku 8 ods. 2. Verzia celkového textu rozhodnutia, ktorá neobsahuje dôverné informácie, sa v autentickom jazyku nachádza na internetovej stránke Generálneho riaditeľstva pre hospodársku súťaž na nasledujúcej adrese: http://ec.europa.eu/comm/competition/index_fr.html

A. STRANY

- (1) GDF je energetická skupina, ktorá je prítomná vo všetkých profesiách plynárskeho reťazca a spojených energetických službách, je aktívna v oblasti prieskumu, výroby, prepravy, skladovania, distribúcie a predaja zemného plynu najmä vo Francúzsku, ale tiež v Belgicku, Nemecku, Spojenom kráľovstve, Luxembursku, Maďarsku a Španielsku. V Belgicku je Gaz de France spolu s podnikom Centrica držiteľom spoločnej kontroly v podniku SPE⁽²⁾, ktorý je prítomný na belgických trhoch elektrickej energie a zemného plynu a poskytuje energetické služby.
- (2) Skupina Suez je aktívna v oblasti priemyslu a verejnosprospešných služieb. Skupina je organizovaná okolo štyroch prevádzkových odvetví v dvoch oblastiach činnosti, energetiky a životného prostredia. Hlavné podniky skupiny Suez, aktívne v oblasti energetiky, sú Electrabel (elektrina a plyn), Distrigaz (plyn), Fluxys (preprava a uskladnenie plynu), Elyo (v januári 2006 sa z neho stal Suez Energy Services), Fabricom, GTI, Axima a Tractebel Engineering v sektore energetických služieb. Podľa informácií, ktoré poskytli strany, Suez Energie Europe vlastní minoritný podiel 27,5 % v spoločnosti Elia, ktorá riadi prepravnú sieť elektriny v Belgicku.

B. PREVÁDZKA

- (3) Prostredníctvom oznámenej operácie GDF absorbuje Suez, ktorá ako právnická osoba zanikne. Návrh na koncentráciu bude závisieť od schválenia projektu kvalifikovanou väčšinou mimoriadnych valných zhromaždení obidvoch skupín a nevyžaduje si predloženie verejnej ponuky pre akcie Suez. Správne rady obidvoch skupín už tento projekt fúzie schválili (25. februára 2006 pre Suez a 26. februára 2006 pre GDF). Fúzia sa uskutoční prostredníctvom výmeny akcií jedna k jednej.

- (4) Realizácia predmetnej operácie závisí od zmeny zákona z 9. augusta 2004, ktorým sa znižuje účasť štátu na základnom imaní GDF na menej ako 50 % zo strany francúzskeho parlamentu.
- (5) Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti oznámená operácia predstavuje koncentráciu v zmysle článku 3 ods. 1 písm. a) nariadenia (ES) č. 139/2004 o koncentráciách.

C. KONKURENČNÁ ANALÝZA

1. Problémy v oblasti hospodárskej súťaže vyplývajúce z koncentrácie

- (6) Vo svojom rozhodnutí sa Komisia domnieva, že koncentrácia by citelne narušila fungovanie hospodárskej súťaže v štyroch sektoroch: sektor plynu v Belgicku, sektor plynu vo Francúzsku, sektor elektrickej energie v Belgicku a tepelných sietí vo Francúzsku.

Sektor plynu v Belgicku

- (7) Čo sa týka sektora plynu v Belgicku, boli zistené významné narušenia fungovania hospodárskej súťaže na nasledujúcich trhoch (vymedzených na úrovni krajiny) dodávky plynu H a/alebo plynu L:

— sprostredkovateľským distribútorom [to znamená „medzimestský“ (intercommunales), „základní dodávateľia“ (fournisseurs par défaut) ako napríklad ECS (Electrabel Customer Solutions) a nové subjekty na trhu dodávok plynu v Belgicku, ako napríklad Essent a Nuon],

(1) Ú. v. EÚ L 24, 29.1.2004, s. 1.

(2) GDF a Centrica vlastní každý 50 % holdingovej spoločnosti, ktorá nadobudla 51 % podniku SPE v roku 2005. Spoločne vykonávajú kontrolu nad SPE. Bývalí vlastníci spoločnosti SPE, ALG a Publilum vlastní 49 % SPE prostredníctvom inej holdingovej spoločnosti, ale nevykonávajú kontrolu.

- veľkým priemyselným spotrebiteľom,
- malým priemyselným a obchodným spotrebiteľom,
- rezidenčným klientom; rozhodnutie neuvádza, či sú tieto zemepisné trhy národnými alebo užšími trhmi (tri regióny, Brusel, Flámsko a Valónsko, ktoré uplatňujú rôzny časový plán pre liberalizácie služieb),
- plynovým elektrárňam.

Strany údajne disponujú veľmi vysokými kumulovanými trhovými podielmi a údajne majú vedúce postavenie na všetkých trhoch.

- (8) Koncentrácia by odstránila najlepšie postaveného konkurenta historického prevádzkovateľa. Okrem toho žiadna iná spoločnosť by nebola schopná reprodukovat rovnakú úroveň konkurenčného tlaku ako GDF. Je možné domnievať sa, že významné trhovú podiely spoločnosti GDF je možné vysvetliť prostredníctvom istého počtu predností a výhod, ktoré má táto spoločnosť k dispozícii a ktoré nemá žiaden nový konkurent v rovnakej miere. Okrem toho, že ide o historického prevádzkovateľa veľkej susednej krajiny, ktorá má prístup k širokému a diverzifikovanému portfóliu plynu, a najmä pre GNL, GDF má prioritný prístup k uskladneniu plynu H v Belgicku, má svoju vlastnú kapacitu na uskladnenie plynu L vo Francúzsku neďaleko hranice s Belgickom, je spoluvlastníkom tranzitných plynovodov prechádzajúcich cez Belgicko a vykonáva spoločnú kontrolu nad niektorými vstupmi a je držiteľom kapacitných rezerv v niektorých vstupných bodoch. Čo sa týka napríklad plynu L, noví konkurenti na belgickom trhu ako napríklad Nuon a Essent sa musia zásobovať plynom len v Suez a GDF, ktorí sú viazaní dlhodobou zmluvou na [...] (*) vzťahujúcou sa na všetok vývoz tejto spoločnosti do Belgicka a Francúzska.
- (9) Nakoniec rozhodnutie zdôrazňuje, že existujú vysoké vstupné bariéry, ktoré posilňujú horizontálne efekty vyplývajúce z kumulácie trhových podielov opísaných vyššie. Tieto prekážky sa týkajú prístupu k plynu (strany koncentrácie majú prístup k najväčšej časti plynu dovážaného do Belgicka a sú držiteľkami takmer všetkých dlhodobých dovozných zmlúv), prístupu k infraštruktúram (vrátane kontroly, ktorú strany vykonávajú nad spoločnosťou Fluxys, prevádzkovateľom siete, riadenia tranzitných sietí prostredníctvom spoločnosti Distrigaz, nedostatočnej vstupnej kapacity, spoluriadenia siete), prístupu k GNL (jediný terminál v Belgicku, nachádzajúci sa v Zeebrugge, riadi Fluxys LNG, dcérska spoločnosť

skupiny Suez), prístupu k uskladneniu plynu H v Belgicku (francúzska kapacita uskladnenia, ktorú drží GDF, je najlepším náhradným riešením mimo Belgicka), technických špecifikácií kvality a nedostatku likvidity v termináli Zeebrugge. Ak mnohé z týchto prekážok už existovali pred koncentráciou, niektoré z nich budú vďaka tejto operácii ešte posilnené (rovnako vlastníctvo plynovodov, ako aj rezervácie kapacity a uskladnenia).

Sektor plynu vo Francúzsku

- (10) Čo sa týka sektora plynu vo Francúzsku, predmetné zemepisné trhy vychádzajú z rozdelenia krajiny na päť vyvažovacích oblastí, sever, západ, východ, juh a juhozápad; hlavnú prepravnú sieť v poslednej uvedenej oblasti riadi Total Infrastructure Gaz France (TIGF), stopercentná dcérska spoločnosť spoločnosti Total, a v prvých štyroch GDF Réseau transport (GRT gaz), stopercentná dcérska spoločnosť skupiny GDF. Podľa trhového prieskumu všetkých päť vyrovnávacích oblastí je naďalej charakterizovaných rôznymi konkurenčnými podmienkami, ako to uvádzajú napríklad spoločné riadiace podniky medzi rôznymi oblasťami.
- (11) Vzhľadom na toto zemepisné rozdelenie na päť oblastí rozhodnutie uvádza významné prekážky pre efektívnu hospodársku súťaž na nasledujúcich trhoch:
- trh dodávok plynu H veľkým zákazníkom, ktorí uplatnili svoje právo výberu dodávateľa v severnej, východnej, západnej a južnej oblasti, ako aj pre plyn L v severnej oblasti,
 - trh dodávok plynu H malým zákazníkom, ktorí uplatnili svoje právo výberu dodávateľa v každej z piatich oblastí, ako aj plyn L v severnej oblasti,
 - trh dodávok plynu H miestnym distribučným podnikom, ktorí uplatnili svoje právo výberu dodávateľa v severnej a východnej oblasti, ako aj pre plyn L v severnej oblasti,
 - trhy dodávok plynu H rezidenčným klientom od 1. júla 2007 v každej z uvedených piatich zemepisných oblastí, ako aj pre plyn L v severnej oblasti; tieto trhy zostávajú potenciálnymi počas istého počtu mesiacov; avšak vytvorenie novej právnickej osoby a jej dôsledok, t. j. zánik Suez⁽¹⁾ ako konkurenta GDF, spôsobí odradenie príchodu iných potenciálnych konkurentov a následné posilnenie už teraz vysokých vstupných bariér na tento trh,

(*) Časti tohto textu boli vypustené, aby sa zabezpečilo, že sa nezverejnčia dôverné informácie. Tieto časti sa uvádzajú v hranatých zátvorkách a sú označené hviezdíčkou.

(¹) Skupina Suez si vytvorila významné silné postavenie medzi veľkými priemyselnými zákazníkmi dodávky plynu (prostredníctvom spoločnosti Distrigaz) a už má kontakty s viacerými miliónmi rezidenčných klientov ako distribútor vody vo Francúzsku (prostredníctvom spoločnosti Lyonnaise des Eaux), čo z nej robí jedného z najlepšie postavených prevádzkovateľov pripravených konkurovať GDF počas otvorenia trhu pre rezidenčných zákazníkov k 1. júlu 2007.

— trhy dodávky plynu H pre plynové elektrárne v severnej a východnej oblasti, ako aj v severnej oblasti pre plyn L. Tieto trhy zostávajú potenciálnymi⁽¹⁾, ale vzhľadom na projekty uvedenia do prevádzky týchto elektrární v nasledujúcich rokoch táto operácia spôsobí zánik najlepšie postaveného prevádzkovateľa, ktorý by mohol konkurovať GDF.

GDF má vedúce postavenie na všetkých týchto trhoch. V každom prípade zánik skupiny Suez (spoločnosti Distrigaz) z trhu posilní vedúceho aktéra odstránením jedného z jeho najlepšie postavených a najsilnejších konkurentov.

(12) Rovnako ako v Belgicku rozhodnutie vysvetľuje, akým spôsobom významné prekážky pre vstup na trh, v súvislosti s prístupom k plynu a infraštruktúram, posilňujú horizontálne účinky koncentrácie. Čo sa týka prístupu k plynu, strany k tejto koncentrácii majú prístup k väčšine plynu dovážaného do Francúzska a majú k dispozícii takmer všetky dlhodobé dovozné zmluvy. Čo sa týka plynových infraštruktúr, takmer všetky (okrem infraštruktúr v juhozápadnej oblasti, ktoré vlastní a spravuje Total) patria GDF buď priamo, alebo prostredníctvom jej stopercentnej dcérskej spoločnosti GRT gaz.

Sektor elektrickej energie v Belgicku

(13) Rozhodnutie uvádza významné prekážky pre efektívnu hospodársku súťaž na nasledujúcich trhoch:

— národný belgický trh výroby a veľkoobchodného predaja elektrickej energie: vďaka koncentrácii Electrabel (Suez), historický belgický dodávateľ, absorbuje svojho najvýznamnejšieho konkurenta, ktorého elektrárne sa nachádzajú v stredovej a hornej časti kvalitatívnej krivky⁽²⁾; toto ešte viac posilňuje kapacitu zlúčenej právnickej osoby stanovovať ceny na veľkoobchodnom trhu s elektrickou energiou v Belgicku,

— národný trh doplnkových služieb a vyrovnávacieho prúdu, na ktorom sa prostredníctvom koncentrácie zlučujú dvaja výluční dodávatelia väčšiny predmetných služieb so spoločnosťou Elia, prevádzkovateľom prenosovej siete,

— národný trh dodávky elektrickej energie veľkým priemyslým a obchodným zákazníkom (> 70 kV), na ktorom okrem spoločnosti Electrabel (Suez) sú aktívne len RWE a EDF [SPE (GDF) nedávno začala svoju činnosť]; na tomto trhu sa vedúce postavenie, ktoré v súčasnosti drží Electrabel (Suez), posilní odstránením jedného z dvoch jediných dobre umiestnených konkurentov [SPE (GDF) a EDF],

— národný trh dodávky elektrickej energie malým priemyslým a obchodným zákazníkom (< 70 kV), na ktorom trhový podiel SPE (GDF) posilňuje už vedúce postavenie Suez,

— dodávka elektrickej energie rezidenčným zákazníkom, ktorí si môžu vybrať svojho dodávateľa, trh, na ktorom by strany mali a posilnili svoje vedúce postavenie rovnako na úrovni regionálnej a národnej definície predmetného zemepisného trhu.

(14) Okrem horizontálnych účinkov koncentrácie rozhodnutie uvádza istý počet vertikálnych účinkov tejto operácie, ktoré posilňujú vedúce postavenie Suez na trhoch elektrickej energie v Belgicku.

(15) Keďže plyn je jednou zo surovín používaných na výrobu elektrickej energie, rozhodnutie sa zaoberá kapacitou a záujmom strán zvýšiť cenu plynu, a najmä plynu určeného na flexibilné zásobovanie plynových elektrární.

(16) Rozhodnutie okrem iného zdôrazňuje, že strany budú podrobne poznať najdôležitejší cenový prvok plynových elektrární svojich rivalov, a tým pádom aj cenovú politiku a výrobu.

(17) Keďže strany sú hlavnými dodávateľmi doplnkových služieb a vyrovnávacieho prúdu spoločnosti ELIA, rozhodnutie sa zaoberá kapacitou a záujmom strán zvýšiť ceny doplnkových služieb a vyrovnávacieho prúdu svojim rivalom.

(18) Štvrtou znepokojujúcou otázkou na vertikálnej úrovni, ktorou sa zaoberá rozhodnutie, je zánik jediného konkurenta Suez, ktorý je v súčasnosti schopný ponúknuť dvojité ponuky (plyn + elektrickú energiu) pre malé podniky a rezidenčných klientov.

(19) Rozhodnutie vysvetľuje, prečo významné vstupné bariéry týkajúce sa i) prístupu ku kapacite výroby elektrickej energie, ii) zelených certifikátov a CHP, iii) nelikvidnej povahy obchodu s elektrickou energiou a iv) prístupu k infraštruktúre prenosu a distribúcie posilňujú horizontálne účinky koncentrácie.

Tepelné siete vo Francúzsku

(20) Medzi rôznymi „službami spojenými s energiou“, ktoré poskytujú obidve strany, operácia vedie ku konkurenčným problémom pre jedného z nich: ide o trh vymedzený ako národný, delegácie riadenia verejnoprospešnej služby mestského vykurovania vo Francúzsku („tepelná sieť“).

⁽¹⁾ V čase prijatia tohto rozhodnutia GDF prevádzkovala jedinú plynovú elektrárňu existujúcu vo Francúzsku a dodávala jej potrebný plyn.

⁽²⁾ Na konkurenčnom trhu sa ceny elektrickej energie stanovujú podľa elektrárne s najvyššími marginálnymi nákladmi na výrobu elektrickej energie v danej chvíli, teda na výrobcu, ktorý sa nachádza na hornom konci krivky ponuky (tiež nazývaná „kvalitatívna krivka“ v oblasti elektrickej energie).

- (21) Obce uzavierajú dlhodobé zmluvy (od 12 do 24 rokov) na riadenie tepelných sietí, prostredníctvom verejných súťaží, na ktorých sa v skutočnosti zúčastňuje len niekoľko špecializovaných francúzskych spoločností. Ide o nasledujúcich dodávateľov: Dalkia (skupina Veolia), SES-Elyo (skupina Suez), Soccrum (skupina Thion) a Cogac (Cofathec-Coriance, skupina GDF). Cogac (skupina GDF) má veľkú účasť v spoločnosti Soccrum (skupina Thion) a určite vykonáva spoločnú kontrolu nad touto spoločnosťou.
- (22) Po uskutočnení koncentrácie budú strany hlavným aktérom trhu. Operácia odstránení Cogac (skupina GDF), ktorá zohrávala na trhu úlohu „osamoteného strelca“, čo vysvetľuje neprítomnosť koordinácie na trhu.
- (23) Okrem toho postavenie GDF ako vedúceho dodávateľa plynu pre kohokoľvek, kto sa zúčastní na verejnej súťaži týkajúcej sa riadenia tepelnej siete vo Francúzsku, predstavuje dodatočný faktor, ktorý znižuje konkurenčné tlaky na trh.

2. Závazky, ktoré strany ponúkli

- (24) S cieľom rozptýliť problémy v oblasti hospodárskej súťaže, ktoré identifikovala Komisia, strany 20. septembra 2006 predložili záväzky.
- (25) Odpovede aktérov trhu, ktorých oslovila Komisia, v prevažnej väčšine ukázali, že tieto záväzky neboli dostatočné na vyriešenie problémov v oblasti hospodárskej súťaže, ktoré by spôsobila oznámená operácia.
- (26) Po tom, ako Komisia oznámila výsledky konzultácie aktérov trhu, strany 13. októbra 2006 zmenili svoje počiatočné záväzky.

Obsah záväzkov z 13. októbra 2006

- (27) Záväzky, ktoré predložili strany, sa skladajú z piatich hlavných prvkov:
- Predaj účasti skupiny Suez v spoločnosti Distrigaz. V tejto súvislosti bude zlúčená právnická osoba oprávnená požiadať o dodávky plynu spoločnosť Distrigaz pre potreby plynových elektrární a zákazníkov ECS. Avšak objemy dodávok budú obmedzené a časom budú mať klesajúcu tendenciu, maximálna dĺžka príslušných zmlúv je [...] * rokov (od dátumu predaja účasti v spoločnosti Distrigaz) pre väčšinu príslušných objemov.
 - Predaj účasti 25,5 % Gaz de France v SPE.
 - Strany sa zrieknu akejkoľvek kontroly – rovnako právnej, ako aj skutočnej – v spoločnosti Fluxys SA, ktorá po reorganizácii svojich činností bude odtiaľ jediným správcom všetkých plynových regulovaných

infraštruktúr v Belgicku (prepravná/tranzitná sieť, uskladnenie, terminál GNL v Zeebrugge). V tejto súvislosti riadiaci výbor Fluxys SA, ktorý strany nebudú môcť kontrolovať, bude mať výhradnú právomoc rozhodovať globálnym spôsobom o investíciách týkajúcich sa regulovaných plynových infraštruktúr.

- Séria doplnkových opatrení týkajúcich sa plynových infraštruktúr v Belgicku a vo Francúzsku.
- Predaj spoločnosti Cofathec Coriance plus tepelných sietí spoločnosti Cofathec Service, okrem účasti, ktorú má Cofathec Coriance v Climespace a SES AS.

Posúdenie záväzkov zo strany Komisie

- (28) Na základe posúdenia informácií, ktoré boli doteraz získané v rámci prieskumu, najmä výsledkov predchádzajúcej konzultácie aktérov trhu, sa Komisia domnieva, že zmenené záväzky, ktoré strany navrhli 13. októbra 2006, jej umožňujú jasne stanoviť a že bez toho, aby bolo potrebné uskutočniť ďalšiu konzultáciu trhu, tieto záväzky sú dostatočné na odstránenie problémov v oblasti hospodárskej súťaže spôsobených oznámenou operáciou, a to rovnako v Belgicku, ako vo Francúzsku, najmä z nasledujúcich dôvodov:

- Predaje spoločnosti Distrigaz, účasti GDF v spoločnosti SPE, spoločnosti Cofathec Coriance, ako aj tepelných sietí spoločnosti Cofathec Service, odstraňujú prekryvanie medzi stranami na všetkých trhoch, na ktorých spôsobovali problémy v oblasti hospodárskej súťaže. Riešia tiež problémy vertikálneho rušenia medzi tržmi plynu a elektrickej energie.
- Strata kontroly zmluvných strán nad spoločnosťou Fluxys SA a opravné opatrenia týkajúce sa plynových infraštruktúr v Belgicku a Francúzsku sú dostatočné na zníženie vstupných bariér v takej miere, ktorá umožňuje rozvoj účinnej hospodárskej súťaže.

D. ZÁVER

- (29) Koncentrácia by podľa jej znenia v notifikácii citelne narušila hospodársku súťaž na viacerých trhoch. Zmenené záväzky, ktoré strany navrhli 13. októbra 2006, sú dostatočné na odstránenie identifikovaných problémov z oblasti hospodárskej súťaže. Preto rozhodnutie prichádza k záveru, že ak budú dodržané záväzky, ktoré strany navrhli 13. októbra 2006 a zopakovali 6. novembra 2006, koncentrácia je zlučiteľná so spoločným trhom.
- (30) Toto rozhodnutie Komisie preto vyhlasuje oznámenú operáciu za zlučiteľnú so spoločným trhom a fungovaním Dohody o EHP v zmysle článku 8 ods. 2 nariadenia o koncentráciách.